

Summary

Zavada Viktor, the Reader of the Chair “Architectural environment design» of National University of Building and Architecture in Kyiv.

The wooden chapels: between heathenism and christianity.

The article displays the particular place of the wooden chapels in development of the traditional sacral building of Ukraine on the basic of complex study of a history sources and materials of the nature investigation.

Keywords: archaic, traditional, sacral, wooden, temple, chapel.

УДК 72.012:[727:373.5(045)

Дорохова Н. В.,

студ. 4 курс

n1996zara@ukr.net

Хлюпін О. А.,

к. арх., доц.

Національний авіаційний університет, Україна, Київ

Ahlupin@ukr.net

orcid.org/0000-0002-9847-5260

**СПОСОБИ МОДЕРНІЗАЦІЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНИХ
РІШЕНЬ ШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Анотація: розглянуто проблему архітектурно-планувальних рішень організації дитячих дошкільних закладів, що обумовлено необхідністю модернізації.

Ключові слова: композиція, архітектурно-планувальні рішення, модернізація, дитячі дошкільні заклади.

Постановка проблеми. Не відповідність архітектурно-планувальних рішень шкіл є однією з найактуальніших проблем сьогоденної України. Невідповідність між застарілим планування та новими підходом до викладання у таких установах є одним з чинників не ефективного залучення дитини у навчання. Вирішенням такої проблеми є побудова нових та реконструкція вже існуючих закладів. Проблема спорудження нових шкільних закладів у структурі сформованих житлових мікрорайонів в умовах жорсткого обмеження площ земельних ділянок і обмежених можливостей з дотримання нормативних розривів між територією шкіл і вікнами житлових будинків виникає необхідність модернізації вже існуючих закладів. Це дає можливість надати

друге життя старим будівлям, підвищити загальний рівень шкільного розвитку та залучити нові актуальні методи виховання дітей.

Модернізація вже існуючих навчальних закладів може не тільки поліпшити рівень комфортності умов для вихованців, а також поліпшити умови для всебічного розвитку дитини.

Результат досліджень. Враховуючи поширеність шкільних закладів у часи соціалізму, питання проектування таких закладів уважно досліджені багатьма науково-дослідними інститутами та архітекторами, про що свідчить значна кількість теоретичних досліджень. Сьогочасні праці в більшості пов'язані з вивченням психо-виховного аспекту (залучення новітніх методів виховання, розкриття індивідуальності та творчих здібностей дитини, спрямованість на засвоєння мов та підготовка до школи) та архітектурного аспекту (залучення новітніх технологій та матеріалів, виділення нових функціональних зон, архітектурна композиція, кольорознавство, психологія сприйняття простору).

На основі досліджень можна зазначити що, модернізацію можна спрямувати на формування проектів шкільних закладів та переоблаштуванням закладів з застарілим архітектурно-планувальним рішенням, а також на збільшити потенціал функціонуючих шкільних закладів з створенням індивідуальних груп невеликої місткості до 15 дітей.

Слід зазначити, що великий обсяг досліджень та проектних рішень розроблявся за часів соціалізму, у певному соціо-культурному та політичному(часовому) середовищі, що зумовлювало типову забудову. Але за рахунок розвитку науково-технічної сфери та зміни соціально-культурних позицій потреби українського споживача змінилися, а основні архітектурні рішення залишились [1].

Основною задачею радянських архітекторів було охоплення якомога більшої кількості дітей освітою, що призводило до створення типових проектів шкіл великої місткості. А зменшення потреби та популярності таких закладів в 90-х рр. ХХ ст. призвело до використання будівель не за призначенням.

Будівництво нових шкільних установ сьогодні вимагає значних площ для реалізації, а через вже сформовану забудову мікрорайонів важко виділити вільну територію під забудову. Це спричиняє гостру нестачу місць у шкільних закладах центральних та спальних районів. Порушуються радіуси досяжності до дошкільних закладів, що впливає не тільки на якість отриманих знань дітей, а й на соціо-культурні зв'язки майбутнього суспільства. Переповненість та закритість шкіл викликає одну з найбільших проблем сьогоденного суспільства – розслоєння соціуму на класи.

Особливої уваги потребує: ідейна забарвленість закладу, розподіл функціональних зон та зв'язків між ними, поєднання коридорної системи

планування з великими зальними приміщеннями, організація цих приміщень, розподіл зон для тихого відпочинку, ігрових приміщень, місць для розвитку творчого потенціалу та навчального процесу, місць для прогулянок та активного відпочинку на вулиці, кольорове вирішення простору.

Аналізуючи закордонні способи модернізації навчальних шкільних закладів можна сказати, що більшість сучасних проектів спрямована на поліпшення та максимальне залучення дітей до всебічного розвитку, що зумовлює перетікання просторів з строгим розмежуванням навчального процесу різних вікових категорій дітей. [2].

Аналізуючи всі несприятливі умови формування проектів дитячих шкільних закладів можна виділити три основні:

- брак місць у шкільних закладах, формування приватних закладів освіти поряд із державними;
- відсутність вільних земельних ресурсів, що потребує нових підходів при формуванні мережі навчально-виховних закладів.
- негативний екологічний стан територій районів.

Аналізуючи сучасні вже модернізовані проекти Києва можна відзначити основні архітектурно-планувальні блоки (Рис.1):

- блок дитячих осередків для груп початкової школи (для дітей 1-3-го класу).
- блок дитячих осередків для груп початкової школи (для дітей 4-5-го класу).
- блок навчальних осередків для груп середньої школи (для дітей 5-8-го класу).
- блок навчальних осередків для груп старшої школи (для дітей 9-11-го класу).
- блок спеціалізованих навчальних класів (для учнів 5-11-го класу)
- блок творчого розвитку – майстерні, музична зала, костюмерна, зал для хореографії
- блок фізкультурно - тренувальним залом, роздягальнями, залами та відкритими просторами різних спортивних напрямків.
- блок господарський – господарське подвір'я, завантажувальне приміщення кухні, кухня та входи для обслуговуючого персоналу, охорона, комори та склади, котельня.
- блок вестибюльної групи – тамбур, вестибюль, хол.
- блок адміністрації – учительська, кабінет директора, секретаря, психолога, кабінет медичної сестри.

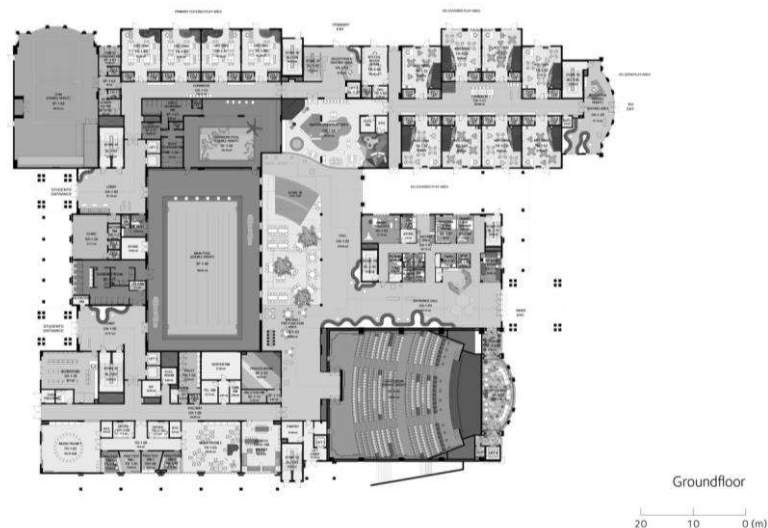

Рис.1 Приклад організації архітектурно-планувальних блоків.

Цілісний підхід до формування генерального плану території шкільного закладу дає можливість ефективно використати земельні ресурси та поліпшити екологічний стан місцевості.(Рис.2)

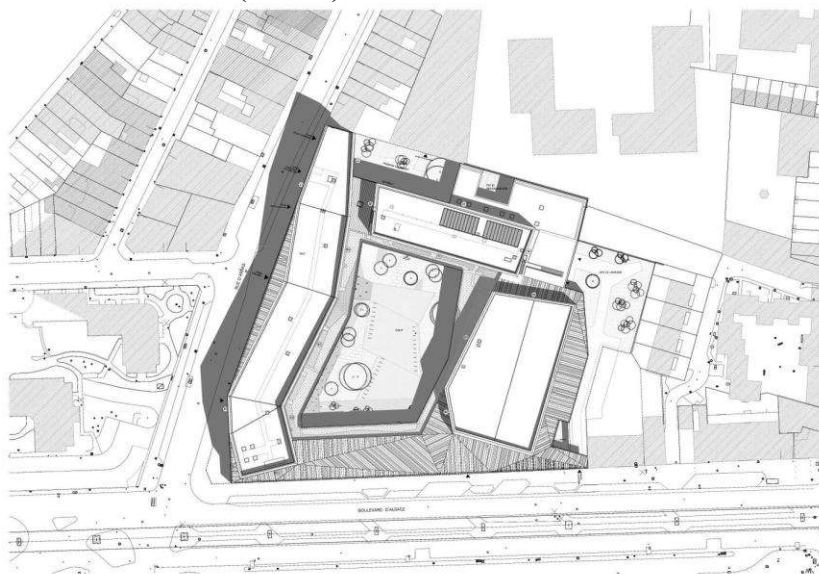

Рис.2 Приклад організації генерального плану

Порівнюючи типові приклади генеральних планів з сучасними закордонними прикладами можна відзначити, що:

- модернізація шкільних закладів відбувається з урахуванням функціональної зони міста та транспортних вузлів;
- створення відкритих інформаційно-ігрових, спортивних та культурних зон з природним оточенням, що залучає дитину до соціального, психологічного, розумового та фізичного розвитку;
- залучення багатофункціональних покрівель для перенесення функцій

рекреаційних зон (овочевих грядок) з обмеженої площі забудови дитячого закладу;

- максимальне використання потенціалу території, урахування рельєфу та залучення ландшафтного проектування.

Не менш важливим є архітектурно-планувальні рішення самої будівлі, що потребує урахування певних потреб:

- урахуванням кліматичних вимог;
- врахування прийомів з архітектурно-образної композиції шкіл для конкретного етнічного регіону;
- впровадження прийомів розміщення озелених просторів у шкільних закладах (з розміщення зовнішнього та внутрішнього озеленення);
- застосування прийомів функціонального розпланування шкільних закладів з урахуванням емоційного впливу на дитину відповідної об'ємно-просторової композиції дитячого дошкільного закладу;
- впровадження засобів об'ємно-просторової композиції будівлі за ергономічними особливостями дитини;
- застосування заходів з енергозбереження шляхом використання екологічних архітектурно-планувальних рішень;
- застосування прийомів інженерного та технічного забезпечення дитячих шкільних закладів (гармонізації акустичного середовища всередині приміщень та шумозахисту приміщень шумозахисними огорожувальними панелями; встановлення вентиляційних систем, для зменшення витрат тепла; встановлення сонячних батарей на даху, що акумулюють і зберігають енергію).

Одною з найбільш цікавих робіт є модернізація фасадної частини шкільних навчальних закладів. За допомогою рішення фасадної частини можна не тільки виразити образ проекту, але й поліпшити екологічний стан навколишнього середовища будівлі, створити механізми поліпшення внутрішнього мікроклімату. Створення «смарт фасадів» є однією з актуальних тенденцій сьогодення також це може сприяти вирішенню проблем екологічного та земельно-територіальної проблеми.

Висновки. Брак кількості місць та потреба створення нових шкільних закладів, мала кількість земельних ресурсів та проблема побудови шкільних закладів у вже створеній структурі районів, негативний екологічний стан цих територій. Привели до необхідності модернізації архітектурно-планувальних рішень, що веде до:

- перероблення генплану,
- формування ідей з перепланування будівлі,
- розроблення фасадної частини будівлі.

Для покращення умов перебування дитини з урахуванням зміни потреб до нової функціональної структури. Дитячі шкільні заклади слід модернізувати з урахуванням: організації зон та приміщень з урахуванням психологічного та фізичного стану дитини та виділенням нових соціально-ігрових та спортивних середовищ, введення спеціальних лікувально-профілактичних методів оздоровлення в склад медичних приміщень, переходу від стаціонарних господарських зон до мобільних, використання «смарт фасади» та експлуатованих покрівель для шумозахисту, зменшення тепловтрат та нагрівання приміщень.

Список використаних джерел

1. *Сьомка С.В.* Особливості регіональної архітектури сучасних навчальних закладів /В.М. Шахнова – К.: КНУБА, 2007. – 25с.; іл. (Київський національний університет будівництва і архітектури).
2. *Філатова Л.А.* Пропозиції щодо номенклатури типів дошкільних закладів для міст зі складною екологічною ситуацією. / Л. А. Філатова за ред.. В.Б. Шевелєв. – К. : Техніка, 2001. – 48 с.
3. *Дорохова Н.В.* Підхід до формування екологічної архітектури навчальних дошкільних закладів. / Н.В.Дорохова, М.С.Авдєєва // Екологія та архітектура : Наук.-практич. збірник / – К.: ЦП «Компринт», 2016. – С. 92-94.

Аннотація

Дорохова Н. В., студ. 4 курсу; Национального авиационного университета, Киев; Хлюпин О. А., к. арх., доц. Национального авиационного университета, Киев.

Способы модернизация архитектурно-планировочного решения школьных учреждений.

Рассмотрена проблема архитектурно-планировочных решений организации школьных учреждений, что обусловлено необходимостью модернизации.

Ключевые слова: композиция, архитектурно-планировочные решения, модернизация, школьные учреждения

Abstract

Dorohova N. V., student. 4th years; National Aviation University, Kiev; Khlyupin O. A., k. arch., assoc. National Aviation University, Kiev.

Ways of modernization of architectural and planning solutions of school establishments.

The problem of architectural and planning decisions of schools, due to the need to modernize.

Keywords: composition, architectural and planning solutions, modernization, schools.